

Diktatorn

Handledningsmaterial

Diktatorn är en pjäs som bygger på en bok av Ulf Stark. En liten flicka leker att hon är en diktator och bestämmer över allt och alla. Hon befäller en sten att tiga, och den lyder förstås. Diktatorn bryter mot alla lekregler. I leken måste det finnas harmoni. Alla måste följa de tre reglerna; samförstånd, ömsesidighet och turtagande. I livet, i skolan och på vilken arbetsplats som helst störs harmonin av maktkamp, ojämlikhet, övergrepp och översitteri. Diktatorn upptäcker att det blir ganska ensamt att bestämma allting själv. Att leka diktator är roligt ett tag, en dag eller så, men sen blir det väldigt tråkigt utan kamrater. Vi vill att barnen ska få en upplevelse som får dem att skratta och reagera. Ett litet barn kan förstås inte veta vad en diktator är för någonting, men vi kan skapa minnen genom att väcka känslor som alla kan förstå.

Till pedagogen

Intervju med Ulf Stark på Barnens bibliotek:

<http://www.barnensbibliotek.se/F%C3%B6rfattare/ForfattareA%C3%96/UlfStark/tabid/271/Default.aspx>

Barnboksprat om Diktatorn:

<http://www.barnboksprat.se/tag/diktatorn-ulf-stark-linda-bondestam/>

Övningar

Innan föreställningen

Berätta kort vad pjäsen handlar om. Ett barn som vill bestämma. Fråga barnen vem som bestämmer i deras liv? Be dem räkna upp några. Vem bestämmer i skolan, hemma och så vidare. Är det bra eller dåligt att bestämma? Vad tycker de?

Plocka fram papper, pennor, kritor, färger och penslar.

Rita en som bestämmer. Hur ser hen ut? Vilka kläder? Vilken huvudbonad? Gör en utställning i klassrummet.

Efter föreställningen

Gör en eller flera övningar beroende på hur mycket tid ni har och vad ni vet/tror att barnen gillar eller förstår. Pjäsen kan räcka länge om ni använder upplevelsen i vardagen. Påminn om den. Prata om den.

1. Återberätta historien

Hur uppfattade barnen pjäsen?

När man samlas efter pjäsen så måste man förstås låta barnen prata om det de sett. Vad de gillar och kanske inte gillar eller inte förstår. Känner de igen något? Vilka frågor har de? Varför tror de att han ville/fick bestämma allting? Var det bra eller dåliga saker han bestämde?

Samla de första intrycken så att minnet stannar kvar. Det är många gånger det bästa med teater; att dela en gemensam upplevelse. Det ger sammanhållning och något att prata om, länge.

2. Forska, lära, gestalta

Skapa ett torg där barnen kan mötas. Ställ om möjligt upp stafflier där barnen kan rita det de sett två och två. Det går förstås bra med bord eller bänkar också. Försök att fånga barnens tankar om pjäsen. Skriv ner en del av deras dialoger om ni kan uppfatta dem. Skriv ut och sätt upp dem bredvid bilderna. Låt barnens idéer ta stor plats. Låt det bli en inspirerande och intressant gestaltning för barnen att diskutera vidare kring.

3. Högläsning av boken

Samla barnen och läs högt för dem. Be dem att reagera när de tycker att diktatorn gör fel, eller rätt, till exempel genom att ropa STOPP eller räkka upp handen.

Vad tycker de att han skulle gjort istället?

Ändra berättelsen tillsammans.

Låt barnen diskutera tills de är överens.

4. Lek diktator

Turas om att bestämma. Vem bestämmer bäst saker?

Hitta gärna någon rolig mössa eller keps som den som bestämmer ska ha på sig.

5. Simon säger

Den här leken går ut på att man ska göra som Simon säger. Eller använd ett annat namn om ni vill. Om du t.ex. säger Simon säger vinka med händerna, samtidigt som du vinkar med händerna så ska barnet också göra det. Men om man bara säger vinka med händerna och gör rörelsen så ska man inte härma.

Börja med något enkelt som: - Simon säger, lägg händerna på huvudet! och gör det själv. Fortsätt med saker som: - Simon säger stå på ett ben! - Simon säger klappa händerna!. Inkludera några roliga också, som: - Simon säger räck ut tungan!. Naturligtvis kan man anpassa efter barnens ålder, och om man vill göra det lite lättare kan man låta bli att själv göra rörelser eftersom barnet då inte blir lurad så lätt. Hela leken går ut på att lyssna noga innan man härmar.

6. Berätta sagan om dig själv

Den ska heta STÖRST OCH BÄST

Låt barnen fantisera ihop egna berättelser. Skriv ner dem och använd i undervisningen.

7. Sjung

Fem sånger från pjäsen bifogas.

8. Läs flera böcker av Ulf Stark.

Vi önskar alla, stora och små, mycket nöje och lite nytta!